

ILLVSTRISSIMO NOBILISSIMO QVE VIRO
IACOB O A M E L O T
 LIBELLORVM SVPPPLICIVM MAGISTRO
 ET IN MAGNO REGIS CONSILIO PRÆSIDI ÆQVISSIMO
 DOMINO DE MAVREGARD, DV MESNIL, &c.

CONSEQVETVR, ut spero (Vir illustrissime) quam à te postulat opem qua tibi adeo salutaris exitiis dædicatione, ad eamque scholam præsidij gratia vocari te fines, è quâ nuper vocasti peritissimos medendi artifices, quite mori eriperent suâ singulari industria. Sed enim quam pro tuo iure possis exigere, hanc ego tabellam, vel ed lubentius tuo nomini nuncupos, quâ cum in vnius calorij commendatione versetur, opportune se offerant duo caloris qui cunctis animantibus inest, fontes atque principia, que duo quoque sunt, & tibi convenientissima, & nobilissima tua domus insignia. Scilicet sua stat singulis vivientium partibus integritas, quandiu reguntur æquabiliter calore cordis quod inser illas obtinet principatum: At similiter eius virtutis que carcerarum Regimini suum cuique tribuit, vis & splendor perpetuo elucescit in magno illo in quo primus sedes, Regis consilio, dum tu id æquitatis admirabili temperamento moderaris. Insitum viventium calorem auget, suavis & beneficus calor Solis qui longè latè que diffuso splendore cuncta pervadit atque colubstrat: Tui quoque generis ausiquæ & domesticæ nobilitatis, atque is magis stratus quos summa cum laude geris, mirum quantam gratiâ & dignitatis lucem asseras iuxta morum suavitatis scientiarum omnium complexio, ingenii que perspicacitas, quâ se nibil lateat eorum que possunt in sapientissimi cuiusque mentem cadere. Ecce demum vberimus cordis & filis calor illud impavidum finxerunt animal, quod ut suorum cultos stemmatum, nobile est constantia tua symbolum, sic & mihi in periculis adderet animum, si (ad cetera alioqui imperterritum) unam non exbarresceret purpuram, que & mihi præcipua debet esse timoris causa. Nec tamen non auertam à tuis stemmatibus, nec sue exemplo mihi decuit tam generosum animal, quin potius ipsum iuvitando, ne purpure fulgor in ipso constituta mihi terrorem incutias, eos in terram modeste demittam oculos, ad quos tu tuos humaniter demissisti. Vale

Tibi addidissimus,

PAVLVS COVRTORS.

DEO OPTIMO MAXIMO VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ
ET SANCTO LVCAE ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA.

QVOD LIBET ARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XV. IANVARII.

M. PETRO BOVRDELOT Doctore Medico moderatore.

An chylosis à calore?

906

ANIMA domicilij sui artifex, actionum quas edit causas extruxit; ab hac emanant facultates, calorem & partes suo fini composuit, itaut ille animæ Topanta sit & germanus functionum opifex: hæ verò comites imperij, in partem curarum vocatæ vires eius diuidunt, moderantur. Itaque vt ad varia natæ sunt animantes, non vno caloris & organorum apparatus sunt instructæ, quo conficiant alimentum: vnde si quibus vita iners, ignobilis, vt cochleis, piscibus cænosus, natura negligentius earum partibus nutritiis conformandis studuit, iussitque vt impurissimo victu, alga, luto, conchylis, quæ etiam ob caloris penuriam vel leuiter immutent: Si verò sint elegantiores, quis tot organa, quibus has suo cuique muneris obeundo natura donauit, dicendo potest assequi? Hinc oris, dentium, gulæ, ventriculi innumera differentia; his dentes serrati, aliis continui, quibusdam alterâ parte desunt; Istis lingua aspera, his mollis, quibusdam missilis, quæ bifida vt serpenti quæ rorem trahit, chaniæ leonti hamata quæ escam piscatur; Gula carent aliæ, illæ gaudent, breui vel productâ, vastâ vel angustâ; Ventriculus vnus, vel plures, sic de intestinis: quædam enim deuorant, aliæ edunt vel discerpendo, vel molendo, illæ bibunt turbidam, hæ limpidam, quæ multum bibunt, quæ parum, vt quæ fungosus habent pulmones.

SIC & varius innatus calor, qui validior; aut quia formæ inferuit nobiliori, vt Herculis claua, vel quod formæ præstantes validissimum vi & substantiâ nanciscantur. Audacibus animalibus ingens calor & bilis, vt leoni, cuius ætus ventriculi sanguini taurino, & deuoratis ossibus coquendis par est. Aues omnes sunt calidissimæ, vt gallinæ omniuoræ quæ bibunt & nusquam meiunt, lapides refrigerio potius quam alimonie ingerunt, qui feruoris immodici morsus acres eludant: Ingluuiæ habent quæ non magis digerit, quam proboscis, constat ex onocrotalo. Est sporta seu promptuarium, ex quo iugi lapsu cibus in ventriculum voracem & pauca simul desiderantem effluit, quem potius soluunt, quam coquant, patet ex albis & dilutis earum inquinamentis, vt pars alimenti tenuior vires augeat, eliminetur verò crassior, ne facessat in alimentum & pinguedinem, quæ essent remora remigio alarum; & que idcirco mesenterio carent. Quæ animalia sunt propter conuiuia nata semper edunt, vel de nocte ruminant; ne facultas alitrix, ad quam omnino sunt instituta, vel minimum otietur.

HOMO perfectissimum omnium animal, ob singularia munia, mirabili organorum comensu & calore pene diuino præditus est: quàm probè cibum conficiat, superat omnium fidem: Alimentum naturâ vel arte, paratum, probatum naribus, ori committitur, quo se iamjam in ventriculum exoneret: prægustator ille hospitem cuius suauitate pellicitur, excipit benignè fouetque, ac iis instruit dotibus, quæ illi gratiam stomachi conciliant: hic vario linguæ motu huc illuc diducitur, dentium attritu scinditur, molitur, blando affluxu roris humescit, incalescitque à calore obsidente: Ab hac imminutione sopitus internus alimentorum calor exurgit, vt ruat in amplexus maritorum imbrum: exhalat illico quod tenuissimum est in cibis (spiritus vocant) vnde vina pitiscantibus cita virium refocillatio, educitur subinde humidum è terreis eius partibus, & in fronte locatur, vt dum rigidum cornu igni admouetur, hinc liquatio: humor habet calorem comitem, cuius igneæ partes dum agunt in crassiores, bullas excitant, & chylosus est à quâ cibi mansi & chyli candor.

SED hæc leuia sunt apparatus ad coctionem rudimenta; maiora mouentur in ventriculo, in quo iam fumant focula, gestit appetitus, & ociofus vicinarum partium calor: Ecce commeatus tot votis exoptatus allabitur celeberrimæ coctionis officinæ; quàm acceptus huc veniat, collige vel ex minimis blanditiis; non auidius Artemisia mariti cineres hausit, hunc completitur ventriculus premitque ita clauso vtroque ductu, vt conchæ osculum diceret; hic ubi flagrantia mille fixit basia, gaudio & æstu solui penitus amicum sentit: iamque deficiente calore interno putresceret: Sed anima tanti amoris conscia, hoc opprobrium execrata, funera vertit triumphis, & eo calore quo suas vices gerit, alimenti materiam cum dissipatis caloribus eius reliquit, ita excipit atque perauit, vt ex vtroque, vnus fiat, velut in Salmaci & Hermete: qui post hac validior, suo nutu diffuentem materiem temperat, qualitates exuperantes obtundit; eamque primam animæ functionem chylosum dicimus, quæ absoluta est, cum natiuus propriusque calor alimenti partes & qualitates omnes vicit.

SI verò quoddam alimentum caloribus nostris iugum ferre sit indocile, quod solidiorum sit partium, & eius calor sepultus à nostro vt imbecillo nusquam possit allici; non liquatur, non feruet, non denique coquitur, manetque infectum. Inde cruditas propriè dicta à defectu caloribus naturæ & alimenti. At si tenuiorum sit partium vt mel, mustum, oui luteum sit assatio; primo enim caloribus nostris appulsus soluitur, feruet; æstus latentes exultant, frustra dormies vt possis indomitum despumare falernum, furit intus meri vis, animæ iura negans, nec iam se capit illa: hinc mephites sulphureæ, visiones, cruda deiectio, donec deturbata seditioforum manu, calor natiuus resurgens, motos fluctus componat, & reliquias fascibus suis submittat. Sed ea minime fierent, si viuientis & alimenti calor nutuas sibi manus præberent; itaut ille superior euaderet.

Ergo chylosis à calore.

Proponebat Lutetiæ PAVLVS COVRTOIS Meldensis. A. R. S. H. M. DC. XLIII.

DOMINI DOCTORES DISPUTATVRI.

M. Carolus le Breton.
M. Claudius Terrault.
M. Tassius Fontaine.

M. Ioannes Montrail.
M. Franciscus Pajot.
M. Florimandus Langlois.

M. Bartholomæus Baralis Medicus Regius.
M. Carolus le Clerc.
M. Ioannes Bourgeois.